

ERIJE TATIK

MUNGJA

Txoko txukun bat dago Euzkadi oraindik aski barrija, muti zintzuak asmarikua sendotutako Mungja; buru argiko mugintzarrak jasotu nairik errije, beraz batera goralduteko euzkotarren aberrije.

Bijotz aundiko bazkide onek euren txokutunian, asperu eta barriko ekitezie gogo guztiaz lanjen; euron antzeko asko ezdagoa Kantabriko eritzan, erritan alde lan egiteko sasiora datorrenian.

Neskatillak be euren aldetik nagitasunak bagarik, azkar dabiltsaz zereginetan goixian bixkor jaikirk; garbo aundizaz txabonadurak ur garbietaen egifik, euren soineko jantzi guztiaz dantza.

Lexiba ederra egin oihanea illian lau egunetan, kirruko izarra zuri zurijk agertzen kauketan; ondo lehortu daitezenian eguzkijagaz guretan, tolotzu eta gordetan dabez antzifiko kutxaetan.

Langille zintzo eta garbijak baita dira eurak benetan, naiz etxian da bardin soluan, baita bere basuetan; argiro agertutenean edozein mota lanetan euren antzeko etxanda geirik gutxi da ludi onetan.

Ganorazkin urtean dabe eurako txikitik, ikasibide onak dantzezalako euren gurasuetatik; jakifiagait modu barrak agertzeela Bilbotik, euraia ille kopeta ederrak ez dira kentzen burutik.

Aurpegi eta erpan meletan horezko margo ederrak, ikarbilafarenean antzeria egifik, beso biribil bardinala eta oso senduak paparrak, ointxo txikitxu bizkortzuak bai dirudije eperrak.

Soiñez bai dira ikusgarriak gogoz dira maitekorak, giza semien lagun bakartza maitagarri ta pozkorrak; abertzaliak el arteario benetako euzkotarrak, ondordainduak izango zare gootik Jaungoiko bakarrak.

Gaur neskatile gaztiak zara bajar ezkondu barrijkek etzi ezkerro deitua kotzue ama-seme ugarijek; batzuek alabatzuk baiet, mutillak beste erdiak, orrelako amen premia dauke geure aberrijeik.

Agur bijotz neskatalitzu maitekor eta kutunak, otoi deunari ondourtene deien Madrilren geure aldumak; zeuen errengoz zintzo garbijak da Euzkadi maitetasunak, ziur ekarriko deustuk guri amai bako ondasunak.

GARATE'TAR J. M.

(1) Eskerrik-asko, neure errija olan portzeten dozulako. — L.

URRETXU

LTZETA'R OROLMEN BAT Erri onetako abertzaliak dautate asuma Altzeta' jatorriaren orioin bat egiteko mendi inguruan, eta asmo au litzake gogoza len-bai-len egiteko, eta orionen batera ondo litzake saftixa bat matara Karl zintzoari.

Norbait esan emendu Zumarragan egitzakola obe, guretako bordin berdin batez ere netako, bafa nola Urretxuko jertilizarien artekit irten den, itxura ur bat badu bertan egitea lenbiziakoa, Zumarragan nai badute egin geure gantz izangodute, bafa gauzak argi ta ibi Gañera "Altzeta"ri etzai iruditzen ia zango zayonik Urretxun, izan edo skubrinen egin. Orreagaitz ez degu isilatzen asiar, aberiztasunartian ez lanaitasun onbat bat besterik azaldu bai, "Altzeta"ki berale esan birlaruke mun dian, zergatik Karla jun bi da, ots egiten eri guzitara itzuli. Oregaitik orain retxuarra saritu nai dute "Altzeta"n pozu eta alai batetik.

rimo mendi torrioztutu guztiek bat bain irrixti diadar bat eman, iya baino beko askatasun on batian ikusten degun aberri dan Euzkadi.

ERBINDURA

MADRID'TIK

Gaztelalde onetako beruak artzen gareta geure gogoa Euzkadi aldeko menetor, eta ondartz ederterren dogo, orozkiri gozua pozik artuko geunkin. Oto, gorputzari dagokion aldetik, eta pari dako jinetik, orko aberzetasunarena bertotik ikusi, ta geure alegrinxularitz egiteko, danion artian azkatasuna burdixa bere tokira eruan arte.

berrikit at bixi dianian, ordutxan bai eta alberri bardin-gabia.

asko loitura bai, emetik joanekoak sartuko ikaskixunak gaitek eta aterzieren zaletasunagaitik, ondifo agertzen da geure aberrija. Eskerraldeko Sabin lako irakasle zintzo bat aginkulako, ebapbare oingo galdubil gitezak, Sabink'ak zaldabuko aberzatazka gaizkutako dau.

men be badira notin onak, bafa gela galdurik dagozala esalei. Izparrin, aizkide arteko itzalidijk eta esakuengak eta danak erakusten dabe, den bidetik alde eginta dabilzalak emontzitak geyenak. Berak argituko euren adimenak, Beraganan biurto

ere aberriko arazuntzaz ezin itxaroenak, baierik geyena beintzatzailea" utsa da. Oneik eztabe esku-

biderik laga gura. Aibatetzag itz egin dot onetaz euren eritzia jaktiaren, eta txakur amurrutubak lez paretan dira gure esku bidaia aitzaten yakezian. Beriala esaten dabe, muga edo fronterak ipini bear yakuza ta ia zer jaten d'gun orduban. Ez usste ixan edozein tentelek esaten daben gauzia dala zerbait zentzu eukiteko zizuna datuenak baio.

Dana dala, nik oldozen dot, obeto da la artua bakarrak jan eurek esaten daben lez, eta azke bixi onelako notifian menpian bio. Artua jan bakarrak ez, Egilegoritar Imanol jaunak esauzen lez, berri sarriztu egin beurrean ixanta be, oha azke ixan. Zozuok eztakie itxaso zabala geria dugu, ta orri euki ezkeren zain bildurra emon bear dauzku euren legorrek mugak? Eztabez ipini, ez bildur ixan.

TORTATIKO ANDALUCIATIK

Urruntxo dagozun arra onek errizko abertzatik, uste dot, emendik be iñioz zibilizadoren batzuk juan izango zire ala oruntz, eta auxegaitik, emen zelako zibilizazioa dagozun ikusi daizun EUZKADIren irakurleok, otu yat emengo izpar batzuk biltzatzear.

Ez egizue bafia oldozena onek gauzok, ez asmatuta, ez geitura dagozanik, direan eran bertan esanda baizik.

Errepublikasi eta beriala, emengo Gobernoko zibilika, bai barik egozun gizonak gutxitutiarren, agindu ebien, aberatzaten etxietara, iru, lau, amar edo gizon geyago biltzatzear. Onen sendiak, artu bear ebez gizonok gura ta gura ez, eta biarra emon baldin baenik, eta biarrak euki ezik be egunero ibaizko bokatzear.

Gobernadorien edo alkatiengen aginduz etxietara etorten ziran gizonai "alojauak" esaten eutuzien.

Etxe batzuetan biarra bai eukien edo ortuztan, edo soletan edo obretan eta emon eutuzien.

Yazo zan ba gure adizkide batetan etxera lau alojau onetariak etortia, eta gure adizkide onek ez eukon iñun biarrak gizonoz emoteko, bafia bera fengusu batekiko itz egi eta onen lurretan bilatu eutzen biarra, garagarrak ebaten edo.

Eta etxera eldu ta esan eutzen gizon: "Ara, gizonak, emen bazagozie, nile ez datu biarrak, eta ibu lauerleko soi arren egon biar dozue, bai, ta oboe dozue nekez lehengusuna juan eta an dantza biarra soloan. Esan deust zapiri lauerleko ta erdi emongo deutzuela, ta diru orri iraizaziaz au onto izango zarie."

Erantzurera: "Ez, jauna, gu emengoxe "alojauak" gara, bai, ta ementxe egon gura dogu. Gu eta gara biarrera etori, "alojauak" bafio."

Eta geure adizkide onek, ia ontxe amar egun arteriao, "alojau" etxian euki bairi dantza daz, lantzian beñi umiak ikastetxera eruan eta lantzian beñi iturritik ura era-karriaz.

Beste egun baten jarraitu dot.

AZPEITI'TAR JULENE

(1) Ederto neska Itzaina. Ekin beti.

GUZURA

EZTOU ZEURE ABERRI GAIZKATASUNIK NAI, "EUZKADI" EZTAN BESTE IZPARRIN-GIRIK IRAKURTEEN BADOZU

ITZIAR

ANDUTZ MENDIKO JAIA

Datorren igandian ospatuko degu Andutz'ko jaietako txarra gertatzen bai, Itziar-en bertan egingo dira. Andutz'en egun len-dabizi 8'retan jaipa abestia il dian abertzale alde; ondoren enparantza eztapantzariak eta olerkariak, onen bukaera txistulariak aurrazen dirala guzioak Andutzko gurutz ondora oitzit egitera, eta ondoen asirako gara aizkolariak, ezpatadan-ziarriak, olerkari, itzilari bikanak eta abar eta abar. Dei egiten diet Gipuzkoako mendigoxialeria edo egun ointan Andutz'a zeuen dantza.

JUN ETORRIKAI

Deun Jagoba egunean emen agurtu gen-zen Pantzeska bere semie Joseba eta Iñaki'rekin baita ere Motriko'ko Gurutondo neska talde batetik.

ABERTZALIAK

Uri ointan gogor ari gera abertzaliak lan egiten, bai Batzoki laister irrikotik asmoan gera, eta ikurriña ekarri degi mendixkientzat, eta zaifi gande baita ere beste ikurri batena egun abetako baten eldiko eita.

Iziartasaria egz gera atzian gelditzeko asmoan, bai igaro eta auteskunditik ikusi zan gure nagusitasuna, gure alde izanik 316 aitarki, eta aurka 46. Ez gera atzian geldituko onek geureguratu artean, oraingo landare gaztea ekusten da zein aldistora datorren lada kalea neta enparantza edo basterik entzuten euren artean gora Euzkadi azkatzatua, eta jarrai mitiñak bide ortatik, azkatzatua.

FURNI-BIDE

ZABALA'TAR JOSU

Yuan eta astian euki gendutzen emen euzko abertzale zintzo au, Argentina'ren bere lagun izan eta gauz geure artian aurkitzen dan Azkatsabar'tar Pantzeska'ren eza-piztua, iñor egora da.

EMAKUME ABERTZALE BATZA

Ona emen oraindako urri oinetan beintzat eazgutu ez dan baxkuna barria, aibar an-dorio eta neskatala baxkulu dire bere-gutunetik gora da ez edozelak, amazortzak eta baxkulu, ereslar ta abar, guztiaz goi-eta gurek euskal baxkulu.

ERIBINDURA

MADRID'TIK

Gaztelalde onetako beruak artzen gareta geure gogoa Euzkadi aldeko menetor, eta ondartz ederterren dogo, orozkiri gozua pozik artuko geunkin. Oto, gorputzari dagokion aldetik, eta pari dako jinetik, orko aberzetasunarena bertotik ikusi, ta geure alegrinxularitz egiteko, danion artian azkatasuna burdixa bere tokira eruan arte.

berrikit at bixi dianian, ordutxan bai eta alberri bardin-gabia.

asko loitura bai, emetik joanekoak sartuko ikaskixunak gaitek eta aterzieren zaletasunagaitik, ondifo agertzen da geure aberrija. Eskerraldeko Sabin lako irakasle zintzo bat aginkulako, ebapbare oingo galdubil gitezak, Sabink'ak zaldabuko aberzatazka gaizkutako dau.

men be badira notin onak, bafa gela galdurik dagozala esalei. Izparrin, aizkide arteko itzalidijk eta esakuengak eta danak erakusten dabe, den bidetik alde eginta dabilzalak emontzitak geyenak. Berak argituko euren adimenak, Beraganan biurto

ere aberriko arazuntzaz ezin itxaroenak, baierik geyena beintzatzailea" utsa da. Oneik eztabe esku-

Poztutzen gara benetan emakumien erabakia aberkoiaz, ba guzion biatian aurkitzen erbestetar gogo madarikatuban eripe-tutu lotuta dagonak geure erri au.

Euzkel Atal onegaz be ez zaiste aitztu emakumiaaldi onetan esan lei ez dagola emen euzko idazlerik, guztiaz alpertu edo egin dira.

SUKARRIETA'R

Datorren illaren erdi inguruaren emengo Batzokikua, emakume aberzaliak ta Euzko Gaztediak Sukarreria'ra juango dira Sabin geure Irakasle maiteari opari bat egin eta bere illobi aurriari ikurrin deuna'rei geure erritar aiaiala atzerritar eginda batzatu gorritza eginen dautzetaezan iseka amarratzen ordain bidez, baita geure euzko gogoz atsegindu zabaldu, aseta maite-riko arremetio contra los guardias, culpan-doles de no ejercer la debida vigilancia, y de no perseguir a los ladrones con la debida eficacia. Mostró también la opinión de que los guardias municipales parecen que salen a la calle para lucir sus uniformes simplemente.

Nosotros desconocemos los fundamentos en que inspiró su censura el citado concejal, con la debida exactitud para juzgar a nuestra vez dicha intervención; pero hemos de decir que el hecho de lucir el uniforme no es cosa baladí, como pudiera crecerse. Si al señor Txapartegi le encasquetase un hongo de esos que tienen que soportar los chinos a manera de salado y le armaran de una porra y lo mandasen así a lucirse por las calles de la villa durante ocho horas, estaría en condiciones de apreciar, en todo su valor esta misión decorativa de los agentes de la autoridad municipal. Probablemente no podría por medios de pensar que por siete o siete pesetas y pico de sueldo, que es lo que ganan los guardias, no se puede hacer mucho más que lucir la vestimenta con más o menos gallardía.

Por lo demás, es imposible que el señor Txapartegi tenga razón al estimar que la vigilancia es deficiente. Hace ya mucho tiempo que se apreció la necesidad de mejorar la Guardia municipal, de aumentarla y de dotarla un poco mejor económicamente. Precisamente los guardias están esperando anhelos que se hace con la mejora de haber pensado que por siete o siete pesetas y pico de sueldo, que es lo que ganan los guardias, no se puede hacer mucho más que lucir la vestimenta con más o menos gallardía.

Por lo demás, es imposible que el señor Txapartegi tenga razón al estimar que la vigilancia es deficiente. Hace ya mucho tiempo que se apreció la necesidad de mejorar la Guardia municipal, de aumentarla y de dotarla un poco mejor económicamente. Precisamente los guardias están esperando anhelos que se hace con la mejora de haber pensado que por siete o siete pesetas y pico de sueldo, que es lo que ganan los guardias, no se puede hacer mucho más que lucir la vestimenta con más o menos gallardía.

Informante del secretario de la Junta de Cultura proponiendo comunicar a los señores Menchaca, Pérez Bonilla, Basterra y Mena Sarasate que han cesado de representar en la Junta de Patronato del Museo de Arte Moderno a esta Diputación, por haber transcurrido el plazo para que fueran nombrados, otorgándoseles un voto de gracia.

Informante de la Ponencia de Fomento proponiendo manifestar a la Diputación de Alava que esta Diputación construirá los trozos de carretera enclavados en jurisdicción de Bizkaia de las de Artomaña y Délica a Ordizia, con el mismo ancho y condiciones técnicas que las establecidas para Alava.

ORDUNTE Y SANTA MARINA

El alcalde accidental, señor Garbisu, hizo ayer a los periodistas la siguiente nota:

"A los que se les entregó ayer, martes, los bonos del subsidio en especie y solamente a los cabezas de familia (casados) podrán pasar mañana, jueves, por la Boisa del Trabajo, para que, presentando el mencionado bono, se les entregue en mano.

Porque sabemos estos detalles, queremos defender, a los guardias, sin dejar de tener en cuenta que el señor Txapartegi únicamente los censuró en su afán de servir a los intereses del vecindario. Además, queremos salir por los fueros del valor decorativo de los chinos en el panorama urbano, que, desde luego, no nos parece inferior al de los maceros, por ejemplo.

DE LAS CORPORACIONES

En la Alcaldía se facilitó ayer a los periodistas la siguiente nota:

"A los que se les entregó ayer, martes, los bonos del subsidio en especie y solamente a los cabezas de familia (casados) podrán pasar mañana, jueves, por la Boisa del Trabajo, para que, presentando el mencionado bono, se les entregue en mano.

Porque sabemos estos detalles, queremos defender, a los guardias, sin dejar de tener en cuenta que el señor Txapartegi únicamente los censuró en su afán de servir a los intereses del vecind